

Täysistunto

Torstai 24.11.2016 klo 15.59—21.40

2.2. Suullinen kysymys perheenyhdistämisestä (Olli-Poika Parviainen vihr)

Suullinen kysymys SKT 122/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Olli-Poika Parviainen.

Keskustelu

16.17 Olli-Poika Parviainen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Monet meistä ovat saaneet avunpyynnön irakilaiselta Alilta ja leskirouva Linnealta. Ali on saanut tammikuussa turvapaikan, ja hänellä on oikeus perheenyhdistämiseen — teoriassa. Alin 4- ja 6-vuotiaat tyttäret ja vaimo piileskelevät yhä Irakissa, sillä he eivät pääse Suomen Ankaran-suurlähetystöön jättämään hakemusta. Samassa tilanteessa ovat myös monet syyrialaiset. Käytännössä ainoa este perheiden välillä on asetus, jonka liitteen taulukko määrää sen, että irakilais-ten ja syyrialais-ten konsuliasiat käsitellään vain ja ainoastaan Ankarassa. Mutta Ankaraan ei pääse. Tämä tuntuu kafkamaiselta. Tämä konsuliasetuksen taulukko siis erottaa ihmisiä perheistään. Ali on vedonnut meihin, että perhe pääsisi jättämään hakemuksensa johonkin muuhun lähetystöön. Pääministeri Sipilä, teillä on Suomen pääministerinä valta muuttaa tämä asetus helposti kynänvedolla. Aiotteko käyttää valtaanne, jotta nämä perheet saadaan vihdoin yhteen?

16.18 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on erittäin tärkeä kysymys siitakin syystä, että sinänsä tämä ongelmahan ei ole Suomessa, vaan se on kerta kaikkiaan siellä Turkissa. Nyt kun tämä on selvinnyt, että se on niin vaikea, että se ei kerta kaikkiaan siellä ratkea, niin minä olen lähettänyt nyt pyynnön ulko-ministeriöön, että he arvioisivat uudelleen sen mahdollisuuden, että muissakin maissa pystyttäisiin näitä asioita käsittelemään. Valitettavasti ministeri Soini ei ole nyt tänään paikalla, että hän voisi tähän vastata, mutta voitte olla täysin vakuuttunut siitä, että se ratkaisu kyllä pyritään löytämään, että ei tarvitsisi Turkin käytäntöjen vuoksi kärsiä. (Oikealta: Erinomaista!)

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.19 Olli-Poika Parviainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos sisä-ministeri Risikolle vastauksesta.

Suomi on vedonnut Ruotsin linjaan turvallisuusarvioissaan ja sisäisen paon käytön mahdollisuudessa. Silti Suomen ja Ruotsin turvapaikkakäytännössä on edelleen eroja. Suomen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2016 vp

linja on tunnetusti kiristynyt tänä vuonna selvästi: tammikuussa 80 prosenttia irakilaisten saamista päätöksistä oli myönteisiä, kun elokuussa luku oli noin 15 prosenttia. Ruotsi linjasi juuri Irakin turvallisuustilanteen heikentyneen, mikä rajaa sisäisen paon mahdollisuutta eli siirtymistä maan sisällä alueelta toiselle. Suomessa Helsingin hallinto-oikeus linjasi, ettei esimerkiksi mosulilaista sunniarabia voi palauttaa suuren henkilökohtaisen uhan vuoksi Bagdadiin. Nämä ovat vakavia viestejä siitä, että Suomen turvapaikkapolitiikassa on ylitetty mielestäni hyväksyttävyyden rajoja. Aikooko Suomi muuttaa linjaansa, sisäministeri Risikko?

16.20 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Joka ikinen hakemus käsitellään erikseen, joka ikinen hakemus. Siinä käytetään myös sitä maatietoa hyväksi. Meillä on Maahanmuuttovirastossa maatietoyksikkö, joka jatkuvasti selvittää, minkälainen tilanne siellä palautusmaassa sitten mahdollisesti on.

Tämä hallinto-oikeuden päätös, joka nyt on tullut, joka estää, että ei voi lähettää Bagdadiin, ei voi tällaista sisäistä pakoa määrättyjen henkilöiden kohdalla noudattaa, tullaan ottamaan huomioon ja vakavasti. Tämä tulee muuttamaan näistä maista, näistä kohteista tulevien henkilöiden hakemusten käsittelyä, kyllä. Mutta nyt kun te viittasitte siihen, että meillä olisi jotenkin kireämpää kuin Ruotsissa, niin Ruotsi ei esimerkiksi ole tehnyt tällaista päätöstä, minkä nyt meidän hallinto-oikeus on tehnyt. Tässä suhteessa nyt onkin käynyt toisinpäin, eli nyt Ruotsissa on kireämpää kuin meillä, eli he voivat lähettää, me emme, tästä eteenpäin.

16.21 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Edustaja Parviainen kysyi perheen yhdistämisistä. Tämähän on kohtalaisen pitkä prosessi niin kuin se nyt hoidetaan meillä. Iloksenne kuulimme, että sen voi nyt käynnistää sähköisesti, mutta ennen kuin positiivinen päätös tulee, pitää myöskin perheside todeta dna-kokeen kautta. Olisiko mahdollista, että tämä vaihe tehtäisiin vasta Suomessa, jolloin yksi este taas poistuisi perheen yhdistämisen tieltä?

16.21 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Siis tämä on ihan hyvä ajatus sinänsä, että voisi tehdä vasta Suomessa, mutta kun sitten taas ajattelen sitä yksilöä itseä, että jos on kuitenkin niin, että hänellä ei ole mahdollisuutta tulla tähän perheen yhdistämiseen, niin eikö se olisi aina parempi, että se tulisi mahdollisimman hyvissä ajoin hänelle tietoon? Tämäkin esityksenne otetaan toki vakavasti ja arvioidaan sitä, mutta itse näkisin yksilön kannalta, että mitä nopeammin hän saa sen tiedon, mitä nopeammin hänelle ne testaukset tehdään, sitä nopeammin asiat rullaavat eikä tarvitse tulla maasta toiseen, odotella joka vaiheessa ja tehdä testejä. Eli mitä nopeammin, sen parempi.

16.22 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa keväällä 2015 luvattiin kiristää perheen yhdistämisen kriteereitä eurooppalaiselle tasolle muutenkin kuin vain näiden tulorajojen osalta, ja samoin luvattiin noin vuosi sitten, kun tehtiin se noin 80 kohdan maahanmuuttopoliittinen työlista. Kysynkin nyt vastaavalta ministeriltä: missä vaiheessa nämä muut perheen yhdistämiskriteereiden kiristykset tällä hetkellä ovat, ja koska saamme esityksiä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 120/2016 vp

16.23 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todella viime keväänähän tehtiin myöskin sellainen päätös, että ne perheenyhdistämisen kriteerit koskevat myös vanhoja perheitä, eivät ainoastaan uusia perheitä, ja tämä on tulkittu määrätynlaiseksi kiristämiseksi. Silloin on arvioitu myöskin, pitääkö joitain muitakin asioita tehdä, ja on ihan tehty päätöksiäkin. Meillä nyt tällä hetkellä tällainen pohjoismainen selvitys kohta valmistuu, eli nyt on selvitelty, miten muissa maissa on, ihan faktat siitä, ja sen perusteella katsotaan sitten, miten Suomessa tehdään jatkossa.

Sen nyt olen huomannut, niin kuin täällä äskeisessä kysymyksessäkin tuli, että perheenyhdistäminen ei mitään helppoa ole eikä Suomi ole missään nimessä mitenkään vetovoimainen tässä suhteessa, mutta kyllä me ilman muuta katsomme myöskin, mitä käytäntöjä perheenyhdistämisen kriteereissä muissa maissa on, ja toimimme sitten yhtenäisten käytäntöjen mukaisesti.

16.24 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää tänä aikana, kun maailma on epävakaa tilassa, että Suomi on maa, joka kunnioittaa aina ihmisoikeuksia ja puolustaa ihmisarvoa omassa politiikassaan mutta myös kansainvälisesti kehitysyhteistyössä ja ulkopoliitikassaan. Tämä on yksi esimerkki tilanteesta, jossa ihmisoi-
keuksien tosiasiallisessa toteutumisessa on ongelmia, että ihminen ei voi hakea hänelle kuuluvia oikeuksiaan vain sen takia, mitkä ovat käytännöt eri suurlähetystöissä.

Tänään tuli esille myös toinen tapaus, kun perustuslakivaliokunta totesi perustuslain vastaiseksi hallituksen lakiesityksen maahanmuuttajataustaisen työttömän alemmasta sosiaaliturvasta. Hallitus on sen nyt vetänyt pois, ja se on hyvä asia.

Mutta hallituksella on vastuu omien lakiesitystensä perustuslainmukaisuuden arvioimisesta jo ennakkoon, ja haluaisin kysyä teiltä, pääministeri: miten pidätte huolen siitä, että hallitus toiminnassaan varmistaa, että lait ovat perustuslain mukaisia, koska ennenkin on tullut näitä poikkeuksia, joihin perustuslakivaliokunta on joutunut puuttumaan, esimerkiksi koskien alaikäisten lasten oikeutta oikeusapuun?

16.25 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Lakia valmisteltaessa tehdään aina myöskin perustuslakitarkastelu, mutta jokaisen hallituksen, jokaisen hallituskauden aikana tulee sellaisia tapauksia, joista sitten huomataan perustuslakivaliokuntakäsittelyssä, että ne ovat perustuslain näkökulmasta ongelmallisia, ja silloin hallituksen tehtävänä on vetää ne pois tai muuttaa esitystä sillä tavalla, että se kestää perustuslakitarkastelun. Ja näin on tässä tapauksessa käynyt.

Me olemme myöskin perustaneet nyt valtioneuvoston kansliaan lainsäädännön arviointineuvoston, joka tekee myöskin ennakoivasti tällaista arviointia. Se on ollut käytössä tämän vuoden keväästä, ja olemme saaneet hyvää palautetta, rakentavaakin kritiikkiä valmisteluvaiheesta olevasta lainsäädännöstä ja hallituksen esityksistä. Sitäkin kautta tämä prosessi tulee paranemaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.